

nuper? quam in ipso Angeli adventu gratia replere dignatus esset. Non ergo anteacto vita tempore gratia plena fuisset, neque fortasse ab omni culpa veniali esset immunis. Quid igitur dices, nisi Ecclesiam in iis verbis, *gratia plena*, non amplitudinem modo gratiae Divinæ, sed extensionem ad omne momentum intellexisse; cumque eam sciret κεχαριτωμένην hoc est ex gratia formatam, eidem, quod erat consequens, tribuisse, hoc est ab omni veniali crimine immaunitatem?

Sponsam illam, quæ celebratur in Canticis Canticorum, litteræ sensu Ecclesiam esse dicendam, nemo negaverit. Non enim proprio, veroque sensu in Sunamitidem Salomonis uxorem illa convenienter, quæ iisdem in Canticis passim occurunt. Alias enim Principis filiam, alias rusticam puerilam colendis vineis operam dantem, nunc sororem, nunc conjugem eam discimus appellari. Erravit igitur Sebastianus Castalio, & cum illo complures hæretici, qui regis uxorem, ejusque corporis pulchritudinem eo libro describi existimarent. Sane in quibusdam ad eamdem alludi, ejusque conjugem Salomonem, ultro concedimus; sed cortice tenus. Nam sensus integer litteralis ad corpus Ecclesiæ, Christumque sponsum, & conditorem illius referri debet. Cumque Maria in corpore isto locum principem teneat, consequens est, ut, quæ dicuntur de Ecclesia, ad Matrem Dei Potiori jure pertineant litteræ sensu. Itaque Cantica Cantorum in eam maxime convenire Patres quamplurimi docuerunt; idque scriptis in eum librum commentariis testati sunt. Jam vero capite quarto ejusdem libri hæc leguntur: *Tota pulchra es amica mea, Et macula non est in te.* In Hebreo non legitur verbum est, sed, *macula non in te.* Itaque omne tempus excluditur, quo animæ labes in Dei Matre potuerit excogitari. *Immortalis sponsi*, inquit Germanus Constantinopolitanus (a), *verba sunt ista, sponsæ Mariae suffragantia; omnibus nempe creatis præesse, Et in natura creata ad increatum accedere ob puritatis excellentium.* Utitur eo testi-

(a) *Orat. de Annunt.*